

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 09.06.2026

ΕΡΩΤΗΣΗ
Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Ο ενεργειακός σχεδιασμός του ΑΔΜΗΕ για τη νέα Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης Χανιά - Δαμάστα απειλεί: το φυσικό, πολιτιστικό και κοινωνικό κεφάλαιο καθώς και την υγεία των κατοίκων της Κρήτης. (Natura 2000, Γεωπάρκο UNESCO, μονοπάτι Ε4)

Στην Κρήτη, το σχέδιο του ΑΔΜΗΕ για τη νέα Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης Χανιά - Δαμάστα προβλέπει την κατασκευή περίπου 97 χιλιομέτρων εναέριας γραμμής και την εγκατάσταση 269 πυλώνων ύψους έως 33 μέτρων- δηλαδή κατασκευών αντίστοιχων με πολυκατοικίες δέκα ορόφων μέσα σε ορεινά τοπία, προστατευόμενες περιοχές, ιστορικούς τόπους και παραδοσιακούς οικισμούς. Το συνολικό μήκος της προτεινόμενης γραμμής αγγίζει τα 100 χλμ. Ωστόσο, το εντυπωσιακό -και άκρως προβληματικό- στοιχείο κρύβεται στον τρόπο κατασκευής της, ο οποίος χωρίζεται σε δύο εντελώς άνισα τμήματα: Το υπόγειο τμήμα είναι μόλις το 4%. Ο σχεδιασμός προβλέπει τη «φύτευση» 269 πυλώνων, με μέση απόσταση μεταξύ τους τα 350 μέτρα. Δεν πρόκειται για απλές κολώνες αλλά για πυλώνες «σειράς 4, βαρέος τύπου ύψους 33 μ». Η χάραξη αποφασίστηκε να «βυθιστεί» στην ημιορεινή και ορεινή Κρήτη, σε υψόμετρα μεταξύ 500 και 800 μέτρων: Στα Λευκά Όρη η γραμμή διέρχεται σε σημείο μόλις 500 μέτρων από το όριο του εθνικού δρυμού. Στο Παγκόσμιο Γεωπάρκο της UNESCO, στον Ψηλορείτη το έργο του ΑΔΜΗΕ εισβάλλει στα όριά του για 35χλμ με 98 πυλώνες. Ο εναέριος άξονας περνάει μέσα ή ακριβώς δίπλα από τα όρια 38 μικρών και μεσαίων ημιορεινών οικισμών. Ο σχεδιασμός, ως έχει, συνεπάγεται ότι οι τεράστιοι πυλώνες θα στηθούν εντός της ζώνης διαβίωσης, των ιδιοκτησιών και των βοσκοτόπων περισσότερων από 4.100 κατοίκων φτάνοντας δίπλα από τα σχολεία και τις κατοικίες τους.

Ο εν λόγω σχεδιασμός, εάν εφαρμοστεί χωρίς περαιτέρω μελέτη και προσπάθεια εναρμονισμού με το περιβάλλον, θα αλλοιώσει ανεπιστρεπτί το τοπίο της Κρήτης από άκρη σε άκρη δεδομένου ότι διασχίζει το νησί από τα Χανιά μέχρι το Ηράκλειο. Ως εκ τούτου έχει επιφέρει μια σειρά αντιδράσεων από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους κατοίκους, επιστημονικούς και συλλογικούς φορείς που ζητούν την άμεση απόσυρση του και την εφαρμογή εναλλακτικών λύσεων. Στις προαναφερθείσες ανησυχίες προστίθενται πλέον και τα συμπεράσματα της πρόσφατης ανεξάρτητης επιστημονικής έκθεσης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, στην οποία αναδεικνύεται ότι υπάρχουν άλλες τεχνικά εφικτές και περιβαλλοντικά προτιμότερες λύσεις, οι οποίες δεν αξιολογήθηκαν κατά τον σχεδιασμό του έργου. Η έκθεση του ΕΜΠ αναδεικνύει και σοβαρούς κινδύνους ασφάλειας και πυρκαγιάς για τις προστατευόμενες περιοχές, μνημεία και ευαίσθητα οικοσυστήματα, ενώ θέτει ζήτημα συμβατότητας του έργου με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Όπως προαναφέρθηκε η προτεινόμενη όδευση διέρχεται η βρίσκεται σε στενή εγγύτητα με περιοχές Natura 2000 (διασχίζει πάνω από 39χλμ προστατευόμενων περιοχών), με το Γεωπάρκο Ψηλορείτη της UNESCO, με το ευρωπαϊκό μονοπάτι E4, με σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, με ιστορικά μνημεία όπως η Μονή Αρκαδίου αλλά και με παραδοσιακούς οικισμούς που αποτελούν την πολιτιστική ταυτότητα της Κρήτης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την διεθνή εμπειρία, οι εναέριες γραμμές είναι εξαιρετικά ευάλωτες σε ακραία καιρικά φαινόμενα (ισχυροί άνεμοι, παγετός, κεραυνοί), με τις αιτίες για την πρόκληση πυρκαγιάς να είναι πάρα πολλές. Πέραν του περιβαλλοντικού κινδύνου πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν και σχετικά δεδομένα που κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για την υγεία των κατοίκων που βρίσκονται σε εγγύτητα με τέτοιες υποδομές.

Με βάση όλα τα παραπάνω προκαλεί εύλογη απορία καθώς και ερωτήματα το γεγονός ότι η κυβέρνηση και ο ΑΔΜΗΕ παρουσιάζουν το έργο αυτό ως μονόδρομο, παρά τις τεκμηριωμένες προτάσεις για δυνατότητα υπογειοποίησης μεγάλου μέρους της γραμμής στον σχεδιαζόμενο ΒΟΑΚ που -από ευτυχή συγκυρία- είναι υπό κατασκευή ενώ σχετική πρόταση έχει κάνει και το ΕΜΠ. Η εν λόγω πρόταση έχει πολλαπλά οφέλη καθότι και το έργο του ΑΔΜΗΕ θα προχωρήσει με τις θετικές συνέπειες για το νησί και θα μειωθεί στο

ελάχιστο η ανάγκη για νέες εκχερσώσεις, απαλλοτριώσεις και διανοίξεις δρόμων σε αγροτικές περιοχές και φυσικά με οικονομικότερους όρους για την συνολική εκτέλεση του έργου. Όπως τονίζει το Πολυτεχνείο, η υποθαλάσσια όδευση διεθνώς εφαρμόζεται ευρύτατα, ενώ η ίδια η Κρήτη διαθέτει ήδη δύο τεράστιες υποθαλάσσιες ηλεκτρικές διασυνδέσεις (με την Πελοπόννησο και με την Αττική), συνεπώς υπάρχει εγχώρια εμπειρία.

Επειδή το νησί, όπως πολλές περιοχές της χώρας μας, έχει ανάγκη από έναν σχεδιασμό που θα λειτουργεί προστατευτικά απέναντι στο περιβάλλον, την βιοποικιλότητα της κάθε περιοχής, τα μνημεία αλλά και τους κατοίκους της.

Επειδή τα έργα μεγάλης κλίμακας πρέπει να είναι αποτέλεσμα προσεκτικού σχεδιασμού που θα λαμβάνει σοβαρά όλες τις παραμέτρους και κυρίως θα πρέπει εκ του αποτελέσματος να εξασφαλίζουν την μεγαλύτερη δυνατή ωφέλεια με το μικρότερο δυνατό κόστος σε κάθε επίπεδο.

Επειδή η ενεργειακή αυτονόμηση δεν αποκλείει ούτε είναι αντιθετική με την προστασία του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και των κατοίκων του νησιού που άλλωστε αποτελεί και βασική υποχρέωση της Πολιτείας.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός

1). Ποιος ενεργειακός σχεδιασμός δικαιολογεί την εγκατάσταση 269 γιγάντιων πυλώνων ύψους 33 μέτρων σε ένα από τα σημαντικότερα φυσικά και πολιτιστικά -προστατευόμενα με διεθνείς συνθήκες- τοπία της χώρας και ποια είναι η πραγματική σχέση του έργου με την εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων της Κρήτης;

2). Ποιοι είναι οι λόγοι που υπερτερούν για την υλοποίηση του έργου με τον υφιστάμενο σχεδιασμό παρά τη σαφή και επανειλημμένη αντίθεση της αυτοδιοίκησης, των τοπικών κοινωνιών και των επιστημονικών φορέων;

3). Πώς αξιολογείτε τα συμπεράσματα της έκθεσης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου που αμφισβητεί την περιβαλλοντική και αναπτυξιακή βιωσιμότητα της υφιστάμενης χάραξης για την εκτέλεση του έργου;

4). Έχετε προχωρήσει στην εξέταση εναλλακτικών λύσεων, όπως η υπογειοποίηση της γραμμής στον νέο ΒΟΑΚ ή η αξιοποίηση υφιστάμενων τεχνικών διαδρόμων μεταφοράς; Εάν ναι, με ποιο σκεπτικό έχουν αποκλειστεί έναντι του υφιστάμενου σχεδιασμού;

5). Προτίθεστε να αναστείλετε την υλοποίηση του έργου έως ότου εκδοθεί η οριστική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και ολοκληρωθεί ένας ουσιαστικός και διαφανής διάλογος με την κοινωνία της Κρήτης;

**Ο ερωτών Βουλευτής
Ευάγγελος Αποστολάκης**